

Hvězdárna v Rokycanech, p.o.
Voldušská 721
Rokycany
337 11

Telefon: 371722622
e-mail: hvezdarna@hvr.cz
www stránky: <http://hvr.cz>

Program

LEDEN 2014

Pozorovací čtvrtky:

pozorování pro veřejnost. Za jasného nebe sledování zajímavých objektů na večerní obloze (největší planeta sluneční soustavy Jupiter a její Galileovské měsíce; v první dekádě ledna dorůstající Měsíc). Při nepříznivém počasí možnost prohlídky výstavy fotografií či programu v sálu.

Začátek programu každý čtvrtek v 18 hodin.

Pozorování sluneční fotosféry:

Za jasného počasí pozorování dalekohledem. Za nepříznivých povětrnostních podmínek prohlídka hvězdárny a seznámení se s její historií a současností.

Program možno uskutečnit Po až Čt v čase od 8 do 12 hod.

Programy pro školy:

Dle zvláštní nabídky. Je možno si zajistit termíny na školní rok 2013/2014.

Nutno dohodnout předem osobně, písemně či telefonicky.

Zvláštní nabídka:

Pro skupiny (10 návštěvníků a více) lze po dohodě zorganizovat večerní pozorování či besedy na dohodnutá témata i v jiných termínech než je výše uvedená otvírací doba Hvězdárny v Rokycanech pro veřejnost.

Nutno dohodnout předem osobně, písemně či telefonicky.

Astronomický klub:

První pracovní čtvrtek v měsíci (tedy **2. ledna 2014**) se uskuteční na **Hvězdárně v Rokycanech** podvečerní setkání zájemců o astronomii s tematikou aktuálních informací o obloze nadcházejícího období. Účastníci budou mít možnost zeptat se na otázky z astronomie, které je zajímají, případně se pochlubit svými pozorovatelskými úspěchy atp.

Začátek od 17:00 hod.

Astronomický klub mladých astronomů:

Pravidelné schůzky ročníku 2013/2014 probíhají na **Hvězdárně v Rokycanech** dle zvláštního rozpisu (2. , 16. a 30. ledna 2014).

Začátek od 17:00 hod.

Vstupné: 15,- Kč

členové ČAS a skupiny Pegas zdarma

Zajímavosti na obloze

Jaký byl ASTRONOMICKÝ ROK 2013

Astronomický rok 2013 na svém začátku nenabízel žádný mimořádný úkaz, kterým by zaujal širší veřejnost. Ve svém průběhu ovšem zajímavé okamžiky nesporně přišly.

Skutečnou bombou v přeneseném, ale i skutečném významu byl především možná až příliš silný astronomický zážitek při srážce Země s drobným asteroidem či meteoroidem 15. února 2013 ráno místního času nad Čeljabinskou oblastí v Rusku. Průlet osmnáctimetrového balvanu zachytila řada průmyslových kamer, takže se o nevšedním zážitku obyvatel Sibíře záhy dozvěděl celý svět.

Jako už tradičně činily se i výzkumné sondy a zařízení. Obíjí kvanta údajů o rudé planetě – Marsu – nám po celý rok posílalo vozítko Curiosity. Voyager 1 po 35 letech své pouti sluneční soustavou opustil oblast, kterou astronomové označují jako heliosféru, tedy nepatrnou část vesmíru, v němž má převládající vliv naše Slunce, a vstoupil do meziplanetárního prostoru. Sonda Cassini nám během roku 2013 poslala od Saturnu zatím nejpodrobnější mapu jeho měsíce Titan. A zajímavý rok za sebou má i sonda Kepler. Právě jejím přičiněním až neuvěřitelně rychle přibývá známých exoplanet. Její výsledky tak vedly vědce k formulování odhadu, že v naší Galaxii by mohlo být až 40 miliard takových objektů.

Překvapilo i Slunce. Velkou část odborníků zaskočilo právě probíhající maximum jedenáctiletého cyklu. To je totiž nejnižší za celých posledních sto let, byť mnohé předpovědi očekávaly pravý opak.

Zajímavé aktivity si na své konto připsala i Hvězdárna v Rokycanech. Vyzdvihnout si zaslouží alespoň tři nejzajímavější.

V noci z 5. na 6. září 2013 se po dlouhé době a nespočtu měření s negativními výsledky podařilo získat pozitivní časy zákrytu hvězdy planetkou. Navíc se jednalo o skutečně extrémní měření, při němž se plně uplatnila nová technika využívaná naší hvězdárnou. Planetka Daphne totiž při svém přechodu před hvězdou 2UCAC 30077549 (13,0 mag) zeslabila její jasnost o pouhých 0,2 mag na čas několika sekund. I přes tyto hodnoty se podařilo záznam úkazu nejen nahrát, ale následně i zpracovat a v rámci celosvětové sítě IOTA využít k upřesnění detailního nepravidelného tvaru drobné planetky.

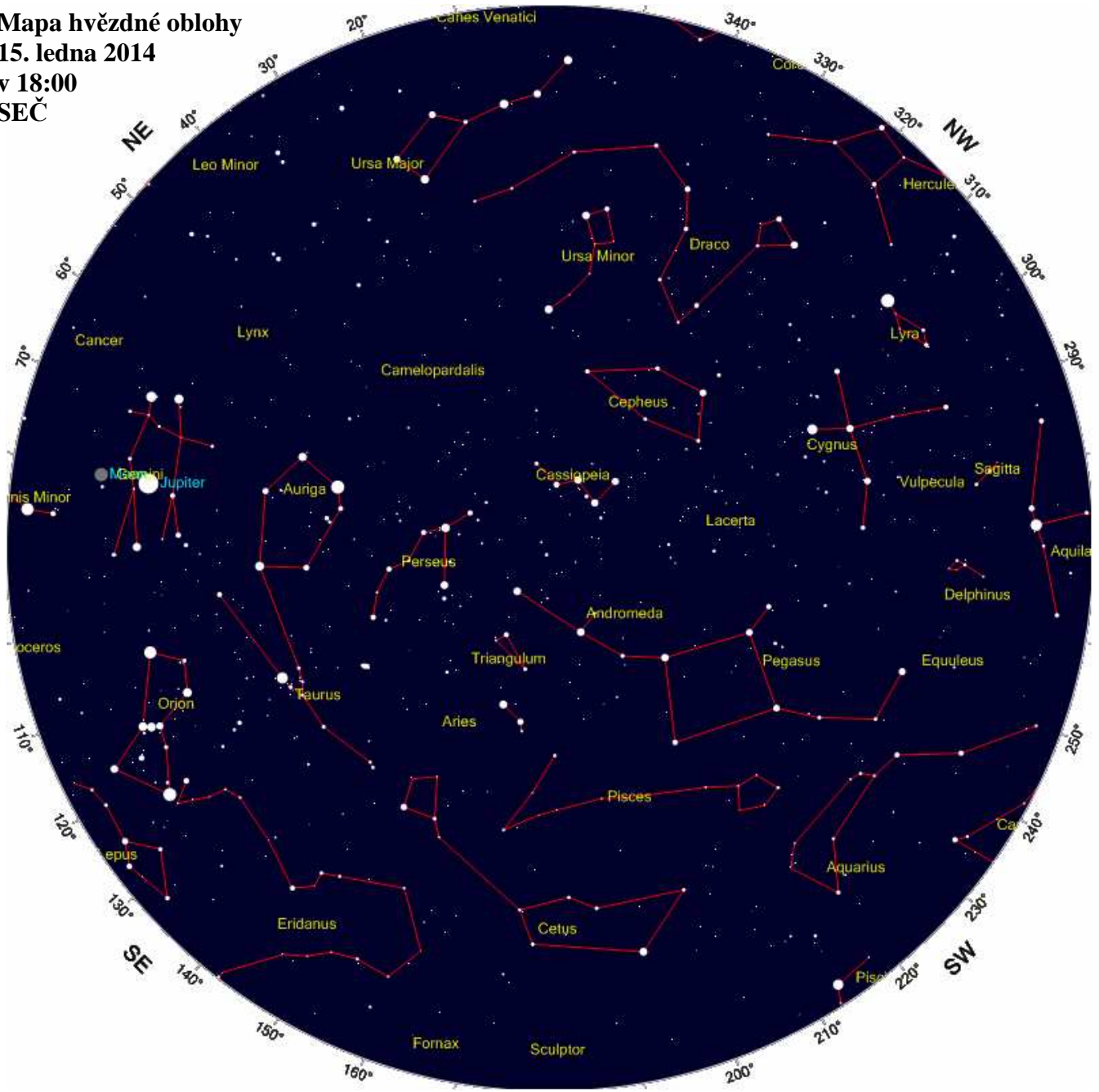
Druhou akcí byla expedice organizovaná Hvězdárnou v Rokycanech – Skandinávie 2013. V rámci ní 34 zájemců o astronomii vyrazilo na sever s hlavním cílem pozorovat a nafotografovat či nafilmovat polární záři. Cestou jsme současně navštívili řadu astronomických zařízení a pověstnou třešničkou na dortu se pak skutečně stalo sledování polární záře.

V závěru roku 2013 pak celý astronomický svět očekával příchod komety ISON ke Slunci a její predikované mimořádné představení. Především pro pozorovatele ve střední Evropě však kometa ISON zůstala jen velkým zklamáním. Částečně se na tom podílelo nepříznivé podzimní počasí v čase, kdy se vlasatice blížila ke Slunci, ale především pak její rychlý zánik při průchodu perihelem na konci listopadu. Alespoň drobnou satisfakci se tak pro nás stala kometa Lovejoy C/2013 R1, která v prosinci 2013 zkrášlovala při pohledu triedrem ranní předúsvitovou východní oblohu.

Takže v parafrázi na známý výrok můžeme říci: Rok 2013 je mrtev, ať žije astronomický rok 2014!

Mapa hvězdné oblohy
 15. ledna 2014
 v 18:00
 SEČ

Fáze Měsíce
 v lednu
 2014

